

Dosarul nr. 1re-97/2020

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Buliga Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020 în propria cauză penală,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs în anulare: 04.06.2020 – 15.07.2020.

c o n s t a t ă :

1. La 11 ianuarie 2019, condamnatul Buliga Serghei a depus plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii depuse condamnatul a menționat că, detenția în Penitenciarul nr. 13 Chișinău i-a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale acestuia, el fiind deținut în condiții inumane și degradante, manifestate prin severe suferințe psihice, fizice și prejudicii morale. Nu i-au fost asigurate toate garanțiile siguranței persoanei, acesta a fost supus unei detenții în condiții inumane și degradante, contrare prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La 01 iulie 2019 și la 09 august 2019, avocatul Covganeț Ludmila a depus plângerea concretizată, prin care în afară de condițiile inumane de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, a invocat condiții precare de detenție și în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în care este deținut condamnatul.

Astfel, petiționarii au solicitat: constatarea faptului că Buliga Serghei a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, obligarea instituției penitenciare să înlăture condițiile precare în care se deține condamnatul, precum și reducerea pedepsei prin aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5), 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală.

2. Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2019, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Buliga Serghei și avocatului său împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

A fost constatat faptul că, condamnatul s-a deținut o perioadă totală de 1066 zile în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a dispus ca pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în calitate de prevenit în total 101 zile să fie redusă pedeapsa în condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală pe un termen de încă 101 zile.

Pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău și în Penitenciarul nr. 9 Pruncul în calitate de condamnat (în total 965 zile) a fost redusă pedeapsa în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală cu 192 zile, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 5 (cinci) zile, calculate în condițiile art. 473⁴ alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a acordat cu titlu de despăgubire condamnatului suma de bani în mărime în mărime de 250 lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Buliga Serghei s-a redus în total cu 293 zile.

3. Încheierea respectivă a fost contestată cu recurs de către directorul instituției penitenciare nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie, prin care a solicitat casare încheierii Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana.

De asemenea ne fiind de acord cu încheierea dată, cerere de recurs în termen a fost declarată și de condamnatul Buliga Serghei și avocatul său Covganeț Ludmila în interesele condamnatului, prin care au solicitat casarea parțială a încheierii, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie aplicată formula de calcul prevăzută la art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, pentru perioada în care deținutul s-a aflat în calitate de condamnat la maximum, iar art. 473⁴ alin. (6) Cod de procedură penală, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv pentru perioada în care Buliga Serghei s-a aflat în calitate de prevenit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, au fost respinse recursurile declarate de directorul instituției penitenciare nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie și de avocatul Covganeț Ludmila în interesele condamnatului declarate ca nefondate cu menținerea încheierii fără modificări.

4.1 Instanța de recurs și-a motivat soluția prin următoarele:

Conform sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 noiembrie 2018, Buliga Serghei a fost condamnat în baza art. 27, 186 al. (2), lit. c), d), art. 186 al. (2) lit. c), d), art. 84 al. (1), art. 84 al. (4), fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, sentința devenită definitivă la 10 decembrie 2018.

Din Raportul Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 2/546 din 15 februarie 2019 și nr. 2/4791 din 11 octombrie 2019 rezultă că, Buliga Serghei a fost deținut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada de la 19.10.2016 până la 27.01.2017 (data intrării în vigoare a sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 11.01.2017), ceea ce în total constituie 101 zile, iar în calitate de condamnat Buliga Serghei a fost deținut în următoarele perioade: de la 28.01.2017 până la 11.05.2017, în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul; de la 11.05.2017 până la 15.06.2017, în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău; de la 15.06.2017 până la 17.08.2018 în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul de la 17.08.2017 până la 19.09.2019, ceea ce în total constituie 956 zile.

Totodată, s-a reținut că, la momentul actual condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, iar în plângerea depusă invocă condiții precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău și Penitenciarul nr. 9 - Pruncul.

În cadrul examinării plângerii s-a constatat că Buliga Serghei s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în calitate de prevenit în condiții de detenție contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 101 zile, în condițiile art. 385 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, judecătorul de instrucție corect a redus pedeapsa lui Buliga Serghei pe o perioadă de încă 101 zile.

Instanța de recurs a menționat că, având în vedere că s-au adevărit alegerile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța corect a considerat oportun și rezonabil de a calcula 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui Buliga Serghei, să se reducă cu încă 192 zile, iar cu privire la perioada rămasă, și anume 5 zile care nu pot fi reduse, instanța de judecată a considerat oportun acordarea condamnatului a sumei de bani în mărime de 250 lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

Curtea de Apel nu a putut admite alegerile directorului instituției penitenciare nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie cu referire la faptul că prevederile art. 385 Cod de procedură penală se aplică la pronunțarea sentinței ne fiind aplicabile în speță, or instanța examinând plângerea în raport cu prevederile art. 473⁴ alin. (6) Cod de procedură penală urmează să stabilească perioada în care persoana s-a aflat în

condițiile de detenție care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, tot odată urmând să delimiteze din timpul dat perioada în care acesta s-a aflat în stare de arestare preventivă și perioada în care deja execută pedeapsa stabilită prin sentință, norma legală enunțată făcând trimitere la prevederile art. 385 alin. (5) și (6) Cod procedură penală.

Instanța de recurs nu a admis alegațiile părții apărării cu referire la faptul că judecătorul de instrucție incorect a aplicat formula de calcul prevăzută la art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, pentru perioada în care deținutul s-a aflat în calitate de condamnat la maximum, or fiind apreciate toate circumstanțe în cumul corect a fost aplicată o reducere de 2 zile închisoare pentru 10 zile de detenție.

De asemenea s-a respins argumentul apărătorului cu referire la corectitudine aplicării prevederilor art. 473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală, or în speță în corespundere cu prevederile art. 385 alin. (5), (6) pentru perioada în care Buliga Serghei s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în calitate de prevenit în condiții de detenție contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, au fost calculate - 2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

4.2 Decizia menționată a devenit irevocabilă la data pronunțării.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, condamnatul Buliga Serghei declară recurs în anulare pe motiv că decizia este neclară. Instanțele de fond și de recurs nu au calculat 1 an și 6 luni închisoare.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi atacate la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în anulare, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Reieșind din prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei în fond, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Circumstanțele enunțate atestă, că celelalte categorii de hotărâri judecătorești irevocabile, inclusiv cele adoptate în temeiul prevederilor art. 473² - 473⁴ Cod de procedură penală, nu sunt pasibile de drept de a fi contestate prin intermediul recursului în anulare.

În urma celor expuse, rezultă că recursul în anulare declarat împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile, dar prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, nu are suport legal.

Conform art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul când recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, situație ce persistă în cauza dată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Buliga Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 august 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion